

Η ΜΕΛΙΣΣΑ

Τ Ω Ν Α Θ Η Ν Ω Ν.

ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ Η'. κατὰ ΑΥΓΟΥΣΤΟΝ.

ΠΕΡΙ ΧΟΛΕΡΑΣ.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 14 Αὐγούστου 1865.

Πρὸς τοὺς Κυρίους συντάκτας τῆς Κλειοῦς.

Μεθ' ὅσης εὐχαριστήσεως ἀνέγων ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 216 φύλλῳ σας ὅτι με κατετάξατε μεταξὺ τῶν μὴ παραδεχομένων τὴν κολλητικότητα τῆς χολέρας ἱατρῶν, τοσαύτην ἡσθάνην καὶ λύπην, ἰδὼν πάντῃ ἡλλοιωμένα ἐν τῇ Κλειοῖ σας τὰ περὶ τούτου ἐπιχειρήματά μου.

Εἰκοσιδύω ἐτῶν ἱατρὸς καὶ δέκα τόμους ἐπιστημονικῆς ὕλης δημοσιεύσας, καθόσον ἐνθυμοῦμαι, οὐδέποτε ἐν αὐτοῖς μετεχειρίσθην ἑμαυτὸν ὡς παράδειγμα ἐπιδείξεως· ἡμεῖς δὲ, μὴ ἀναγνόντες, φαίνεται, ἢ μὴ ἔχοντες πρόχειρα, ὅτε ἐγράφετε, ὅσα ἐσχάτως ἐδημοσίευσα περὶ χολέρας, καὶ εἰς τὴν μνήμην μόνον ἢ εἰς τὴν ἀκοὴν στηριζόμενοι, ἐδημοσίευσάτε τὰ ἐξῆς. «Ὁ Κ. Γούδας, ἀποκρούων τὸ κολλητικὸν τῆς χολέρας ἔλεγεν, ὅτι αὐτός, καί περ πολλοὺς χολεριῶντας νοσηλεύσας ἐν Παρισίοις κατὰ τὸ 1849 καὶ ἐν Πειραιεὶ κατὰ τὸ 1854, ἔμεινεν ἀβλαβής.»

Περιττόν εἶναι νὰ παρατηρήσω, ὅτι ἐὰν τοιοῦτός τις ἦτον ὁ ἰσχυρισμός μου περὶ μὴ κολλητικότητος τῆς χολέρας, ὀνοίκεται θὰ ἦτο εἰς ἐμὲ καὶ τὰ παρ' ὑμῶν ἀποδιδόμενα ἐπίθετα τοῦ ἐμπείρου ἱατροῦ καὶ ἐθνωφελοῦς ἐκδότου τῆς Μελίσσης τῶν Ἀθηνῶν. Συγχωρήσατέ με λοιπὸν νὰ παρατηρήσω, ὅτι περὶ ἐμαυτοῦ ἐν τῇ τρίτῃ περὶ χολέρας ὁμιλίᾳ μου ἡ καὶ ἐν αὐτῷ τῷ πρὸς τὰς ἱατρικὰς Ἀκαδημίας ὑπομνήματί μου ἀπέφυγα μετὰ προσοχῆς νὰ κάμω λόγον· ῥητῶς μάλιστα εἶπον τὰ ἐξῆς.

»Χωρὶς δὲ νὰ σᾶς ἀναφέρω τὰ εἰς ἐμαυτὸν γενομένα πειράματα, Σᾶς διαβεβαιῶ μὲ τὸν θετικώτερον τρόπον, ὅτι ἰδίαις ὤχερσιν ἡμβολίασα ἐν τῷ hôtel-Dieu τῶν Παρισσίων καὶ μὲ τὸ αἷμα χολερικῶν, καὶ μὲ τὰ ἐμέσματα αὐτῶν καὶ μὲ τὰ ἀποπατήματα αὐτῶν διαφόρους συναδέλφους, ἀλλ' ὅμως εἰς οὐδένα ἐξ αὐτῶν συνέβη χολέρα. Σᾶς βεβαιῶ ἐπίσης μὲ τὸν ὑθετικώτερον τρόπον, ὅτι ἄλλοι ἀξιότιμοι ἱατροὶ εἶδον καὶ ἐξεπτέλεσαν εἰς ἑαυτοὺς καὶ διάφορα ἄλλα ὅσον μουσὰρὰ τοσαῦτον καὶ θετικά πειράματα (ἐννοῶν μὲ τοῦτο τὸ ἡρωϊκώτατον τῷ ὄντι πείραγμα τοῦ ἐν Βερσοβίᾳ ἱατροῦ, περὶ οὗ καὶ ἡ Κλειὼ πικάνει εὐφημον μνησίαν), ἀλλ' ὅμως εἰς οὐδένα ἐξ αὐτῶν συνέβη χολέρα· ἐγὼ αὐτὸς ἐθεράπευσα καὶ ἔσωσα κατὰ τὸ 1854 τὴν Μαρίαν Κωνσταντίνου Κυπρίου, ὁδὸς Μητροπόλεως ἡ Ντέ-πκα ἀριθ. 234, παθοῦσαν τότε γνησιωτάτην χολέραν καὶ θηλάζουσαν τετράμηνον νήπιον· ἀλλ' ὅμως ἡ μὲν μήτηρ, διελθοῦσα δι' ὅλων τῶν σταδίων τῆς χολέρας, ἐπέζησε καὶ ζῇ ἄχρι τῆς ὁσήμερον· τὸ δὲ βρέφος τῆς, τὸ ὅποιον οὐδ' ἐπὶ μίαν ἡμέραν ἔπαυσε νὰ θυζάνῃ τὸ χολερικὸν γάλα τῆς μητρός του, οὔτε ὡχολέραν ἔπαθε τότε, καὶ ἄχρι τῆς σήμερον ζῇ.»

Ἄλλο δὲ εἶναι τὸ ἐν καὶ ἄλλο τὸ ἕτερον. Ἄλλο σημαίνουσιν οἱ ὑπ' ἐμοῦ ἀπαγγελλθέντες οὗτοι ἐν δημοσίᾳ συναθροίσει καὶ δημοσιευθέντες ἔπειτα ἰσχυρισμοί, καὶ ἄλλο σημαίνει τὸ αὐτὸ Κ. Γούδας ἔλεγεν ὅτι αὐτὸς, καίπερ πολλοὺς χολεριῶντας νοσηλεύσας, ἔμεινεν ἀβλαβής.» Οἱ μὲν εἶναι ἰσχυρισμοὶ σπουδαῖοι πρὸς μετάδοσιν πεποιθήσεως· οἱ δὲ εἶναι ἰσχυρισμοί, τοὺς ὁποίους τεσσαραχονταχούτης ἀνὴρ δὲν ἐδύνατο σπουδαίως νὰ προτείνῃ. Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τούτων.

Ἐπιτρέψατέ με δὲ ἤδη νὰ κηρύξω καὶ αὖθις καὶ διὰ τοῦ ἀξιότιμου ὀργάνου σας, καὶ μὲ ὅσην ἔχω ἀνθρωπίνην δύναμιν, καὶ ἐνώπιον ὅλου τοῦ κόσμου, ὅτι ἡ χολέρα κατὰ τὴν ἀκράε δαντόν μου πεποιθήσιν δὲν εἶναι κολλητικὴ· ἤθελε δὲ εἶσθαι

καὶ ἀσυγκρίτως ἤττον ὀλεθρία, ἐὰν ἐξέλπειον ἀπὸ τοῦ κόσμου αἱ περὶ αὐτῆς καθάρσεις, καὶ τὰ λοιμοκαθαρτήρια, καὶ τὰ ὑγιονομεῖα καὶ ἅπαντα τὰ τούτοις παρεπόμενα.

Θέλουσιν αἱ πεφωτισμέναι Κυβερνήσεις τοῦ κόσμου νὰ σώσωσι τὴν ἀνθρωπότητα ἀπὸ τῆς μάλιστα ταύτης; θέλουσιν νὰ ἐξαλείψωσιν αὐτὴν ἀπὸ τοῦ προσώπου τῆς γῆς; ἢ τουλάχιστον θέλουσιν νὰ καταστήσωσι τὰς ἐπιδημίας τῆς χολέρας τοσοῦτον ἀθῶας, ὅσον ἀθῶαι εἶναι σήμερον αἱ ἐπιδημιαί τῆς γρύπης, αἱ ἐπιδημιαί τῆς ἰλέρως, αἱ ἐπιδημιαί τῆς εὐλογίας, ἢ αἱ ἐπιδημιαί καὶ αὐτῶν τῶν κακοήθων διαλειπόντων πυρετῶν, τῶν ὁποίων ἀδελφεζάδελφος εἶναι ἡ χολέρα; ἃς καταβάλλωσι πᾶσαν προσπάθειαν νὰ πείσωσι τοὺς λαοὺς διὰ τῶν ἱατρικῶν Ἀκαδημιῶν καὶ ἑταιριῶν καὶ διὰ τοῦ τύπου περὶ τοῦ ἱασίμου τῆς χολέρας.

Ὁ δὲ καλλίτερος τρόπος τῆς θεραπείας τῆς χολέρας εἶναι ὁ ἐξῆς.

« Εὐθὺς ἅμα πάθῃ τις ἔμετον ἢ διάρροϊαν ἐν καιρῷ ἐπιδημίας »
 » χολέρας, ἀμέσως νὰ καλύψῃ ὅλην τὴν κοιλίαν τοῦ μὲ ἰσχυρὸν »
 » σιναπῶδες κατὰπλασμα, τὸ ὅποιον ν' ἀφήσῃ ἐπὶ τῆς κοιλίας »
 » του μέχρις οὗ κοκκινίσῃ τὸ δέρμα· πρὶν δὲ ἀφαιρέσῃ τὸ σινα- »
 » πῶδες τοῦτο κατὰπλασμα, νὰ λάβῃ ἡμίσειαν ἢ μίαν δραχμὴν »
 » κινίνης, νὰ τὴν διαλύσῃ εἰς τέσσαρας ἢ ὀκτὼ δραχμάς οἶνο- »
 » πνεύματος, ἢ ρουμίου, ἢ ἀπλοῦ ρακίου· ἅμα δὲ ἐρεθισθῇ τὸ »
 » δέρμα τῆς κοιλίας καὶ ἀφαιρεθῇ τὸ κατὰπλασμα, νὰ λάβῃ τρι- »
 » χίνην ψύκτραν (δούρτζαν) ἢ μάλλινον ὕφασμα, νὰ ἐμβάπτῃ ἐν »
 » τούτων εἰς τὴν διάλυσιν τῆς κινίνης καὶ νὰ ἐπιτρίβῃ ὁλόκληρον »
 » τὴν κοιλίαν, μέχρις οὗ δαπανηθῇ ὅλη ἡ διάλυσις τῆς κινίνης. »

« Κατὰ τὸν τρόπον τοῦτον εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴ θερμανθῇ »
 » τὸ σῶμα, ἂν ἦτο πρότερον ψυχρὸν, καὶ νὰ μὴ παύσῃ ἀμέσως »
 » ὁ ἔμετός καὶ ἡ διάρροϊα. Ἄμα δὲ συμβῶσι ταῦτα, ν' ἀρχίσῃ »
 » νὰ καταπίνῃ ὁ ἄρρώστος κατὰ πᾶσαν ἡμισεῖαν ὥραν δέκα »
 » κόκκους κινίνης, εἰς καφρὲν ἀπλοῦν ἢ εἰς ρόμι διαλελυμένης »
 » κάλλιον παρὰ εἰς χάπια, τὰ ὅποια ἐνίστει καὶ διὰ τοῦ σχή- »
 » ματός των προξενοῦν ναυτίασιν· νὰ λάβῃ δὲ τοιαύτας δόσεις »
 » τέσσαρας, ἢ ἑξ· καὶ ἐὰν μὲν δὲν ἐμέσῃ καμμίαν δόσιν, ἀρκοῦν »
 » τέσσαρες· τοῦναντίον, πρέπει ν' ἀντικαθιστᾷ τὰς ἐμονυμένας. »

« Τὴν δὲ ἐνέργειαν τοῦ σιναπῶδους κατὰπλάσματος δύναται »
 » τις νὰ τὴν ἐπιφέρῃ ἐντὸς στιγμῆς, ἐὰν ἀνατρίψῃ τὴν κοιλίαν »
 » ἢ καὶ ὅποιονδήποτε ἄλλο μέρος τοῦ δέρματος μὲ μίγμα,

» συγκείμενον ἐξ ἑνὸς μέρους ἐλαίου σινάπεως καὶ δεκαπέντε
 » μερῶν οἶνοπνεύματος. Τέσσαρες σταγόνες ἐλαίου σινάπεως καὶ
 » μία δραχμὴ οἶνοπνεύματος ἀρκοῦσι νὰ ἐπιτρίψῃ τις οὐχὶ μόνον
 » τὴν κοιλίαν, ἀλλὰ καὶ ἄλλα μέρη τοῦ δέρματος. Καλὸν δὲ εἶναι
 » ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν νὰ ροφᾷ ὁ ἄρρωστος ἐγχυμα ἡδυόσμου,
 » μαντζοράνας, ἢ ἀνθέων κουφοξυλιάς, ἢ ἀνθέων χαμαιμήλων
 » ἢ ἀνθέων φιλλήρας. Εἰς ἕκαστον δὲ φλιντσάνιον ἐκ τούτων
 » καλὸν εἶναι νὰ ρίπτῃ ἕως δέκα σταγόνας ρουμίου· κατὰ δὲ
 » τὰ ἄλλα νὰ διαιτᾷται ὅπως εἶπον· καὶ ἐπὶ τῆς ἐλαχίστης
 » δὲ ἐνοχλήσεως ἐν καιρῷ χολέρας νὰ ἐπαναλαμβάνῃ τὰ
 » αὐτά» (1).

Ἐνταῦθα συγχωρήσατέ με νὰ προσθέσω καὶ τὰ ἐξῆς.

Ὀμιλῶν καὶ γράφων διὰ τὸν λαὸν συνέστησα τὰ προχειρό-
 τερα εἰς αὐτὸν φάρμακα.

Ἀντὶ τῆς θειϊκῆς κινίνης ὅμως ἐσωτερικῶς προτιμότερον εἶναι
 νὰ λαμβάνῃ ὁ πάσχων κατὰ πᾶσαν ἡμισίαν ὥραν ἢ κατὰ πᾶν
 τέταρτον τῆς ὥρας δέκα κόκκους τανικῆς κινίνης, μεμιγμένης
 μετὰ εἴκοσι κόκκων ἐλαιοσακχάρου ἡδυόσμου ἢ κόνεως μοσχο-
 καρίου, ὅπως εἶπον τοῦτο καὶ ἐν τῷ ὑπομνήματί μου.

Ὅσῳ δὲ πλείοτερα μέρη τοῦ σώματός του ἐπιτρίψῃ καὶ θερ-
 μάνει ὁ ἄρρωστος εἴτε μὲ τὸ ἐλαιοσιναπῶδες χρίσμα εἴτε μετὰ
 ἰσχυρῶς ἐσιναπισμένα καταπλάσματα, τόσῳ κάλλιον εἶναι·
 καὶ ὅσον ἐντελέστερον ἐπιτρίβεται ἢ διάλυσις τῆς κινίνης ἐν τῇ
 στομαχικῇ χώρᾳ, τόσῳ βεβαιότερα καὶ ἡ ὠφέλεια· ἡ διάλυσις τῆς
 κινίνης λοιπὸν δὲν πρέπει ἀπλῶς νὰ ἐπαλειφῇται εἰς τὴν κοιλίαν,
 ἀλλὰ νὰ ἐπιτρίβηται μέχρις ἀπορρόφησεως. Τὴν θεραπείαν ταύ-
 την εἶδον μετ' εὐχαριστήσεως ἐν ταῖς ἐφημερίσι τῆς Κωνσταν-
 ταντινουπόλεως (2), ὅτι καὶ ἄλλοι ἰατροὶ καὶ ἰδίως ὁ ἀξιό-

(1) Ἰδὲ Μελίσσης Ἀθηνῶν τόμ. β'. ὁμιλία τρίτη σελ. 291.

(2) «Ἐκ τῶν ἐν τῷ τῆς Κωνσταντινουπόλεως «Ἀνατολικῷ
 » Ἀστέρι» (ἀριθ. 276) δημοσιευθεισῶν παρατηρήσεων τοῦ ἐκείσε
 » ἰατροῦ ὁμογενοῦς κυρίου Θ. Γεωργιάδου βλέπομεν, ὅτι ἡ ὑπὸ
 » τοῦ Κ. Γούδα προτεινομένη θεραπεία διὰ τῆς κινίνης φέρει
 » κάλλιστα ἀποτελέσματα. Ὁ Κ. Γεωργιάδης ἐν ταῖς παρατη-
 » ρήσεσί του ταύταις ἀναφέρει, χωρὶς νὰ ἐκθέτῃ τὸν τρόπον
 » τῆς χρήσεως, ὅτι τὴν μὲν Κυριακὴν 11/53 ἰουλίου ἐκ τεσ-
 » σάρων χολεριῶντων ἔσωσε δύο, ἰδὼν αὐτοὺς ἐγκαίρως καὶ διὰ

τιμος Κύριος Θ. Γεωργιάδης, μετεχειρίσθησαν μετ' ἐπιτυχίας. Κατὰ τινα δὲ ἰδιαιτέραν ἀλληλογραφίαν τοῦ Ἑθνοφύλακος καὶ ἐν τῇ ἱατρικῇ Ἀκαδημίᾳ τῶν Παρισίων τὸ περὶ χολέρας ὑπόμνημά μου προὔξενεσε καλὴν ἐντύπωσιν (1).

Ἰσχυρίζονται δὲ τινες (καὶ ἡμεῖς αὐτοὶ ἄλλοτε παρατηρήσαμεν τοῦτο διὰ τῆς ἱατρικῆς Μερίσσης), ὅτι ἐπὶ τῆς χολέρας παύει ἡ διὰ τοῦ δέρματος ἀπορρόφησης· τοῦτο συμβαίνει τῷ ὄντι, ὅταν ὅμως ἡ νόσος εἶναι ἐγγὺς νὰ φονεύσῃ τὸν ἀρρώστον· περιττὸν δὲ εἶναι νὰ ἐπαναλάβω ἐνταῦθα ὅσα ἄλλοτε περὶ τούτου εἶπεν ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ τῶν Παρισίων ὁ K. Bouillaud ὅτι δηλ. αὐτὸ νὰ ἐπιχειρῇ τις τότε νὰ σώσῃ διὰ φαρμάκων τὸν χολερικὸν εἶναι τὸ αὐτὸ ὡς νὰ ἐπιχειρῇ νὰ σώσῃ τὸν ἀπηχορισμένον.

Ἀλλὰ πρὸ τοῦ σταδίου τούτου τὸ δέρμα διατηρῇ τὴν ἀπορροφητικὴν αὐτοῦ ιδιότητα, ὅσω δὲ προχωρεῖ τὸ νόσημα, τόσῳ ἀμβλύνεται οὐχὶ μόνον ἡ ἀπορροφητικὴ ιδιότης τοῦ δέρματος, ἀλλὰ καὶ ἡ λειτουργία ὅλων τῶν λοιπῶν ὀργάνων.

Ὅσω ἐνωρίτερον λοιπὸν ἐπιχειρήσῃ τις τὴν διὰ τῶν ἐπιτρίψεων καὶ τῆς ἐσωτερικῆς χρήσεως τῆς κινίνης θεραπείαν, τόσῳ βεβαιότερος εἶναι καὶ περὶ τῆς σωτηρίας τοῦ ἀρρώστου· τοσαύτη δὲ εἶναι ἡ πεποίθησίς μου περὶ τούτου, ὥστε δύναμαι νὰ ἐξασφαλίσω μὲ τὴν ἰδίαν μου ζῶν τὴν ζῶν τοῦ χολερικοῦ ἐκείνου, ὅστις, ἅμα προσβληθεὶς, ἤθελεν ἐφαρμώσει τὴν παρ' ἐμοῦ συστανομένην θεραπείαν, καὶ δὲν ἤθελε περισωθῇ τῆς χολέρας.

Τὸ μέσον τοῦτο, ἀξιοτίμοι κύριοι συνάδελφοι, εἶναι κατὰ τὴν ἐμὴν κρίσιν τὸ συντελεστικώτερον κατὰ τῆς χολέρας.

Πιστεύσατε δὲ, ὅτι ἂν ἡ χολέρα δὲν ἐνέσκηψεν ἄχρι τοῦδε καὶ ἐν Ἑλλάδι, ὀφείλεται εἰς τὴν πεποίθησιν, τὴν ὁποίαν ὁ λαὸς ἔλαβε περὶ τοῦ ἰασίμου αὐτῆς μᾶλλον ἢ εἰς τὰ λοιμοκαθαρτήρια, καὶ εἰς τὰ ἄλλα ληφθέντα ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως συνετὰ τῷ ὄντι, ἀλλὰ καὶ μὴ καθ' ὁλοκληρίαν ἐξασφαλιστικὰ μέτρα·

»διὰ γενναίων δόσεων κινίνου θεραπεύσας, τὴν δὲ δευτέραν 12 βιουλίου εἶδε τρία κρούσμα, ἅπερ ἐπίσης ἐθεραπεύθησαν εὐτυχῶς διὰ τῆς κινίνης.» (ἰδὲ Χρηματιστηρίου ἀρ. 92. ἰδὲ καὶ Ἀρμονίας φύλλον τῆς 21 ἰουλίου).

(1) (Ἐν Παρισίοις, τῇ 23/6 Αὐγούστου 1865. — ἰδιαιτέρα ἀναπόκρισις τοῦ Ἑθνοφύλακος—ἀριθ. 804).

ἄλλως δὲ πιστεύσατε, ὅτι πανταχοῦ τὰ πάντα ἐν Ἑλλάδι δὲ εἶναι τόσον δύσκολος ἡ αὐστηρὰ τήρησις τῶν ὑγειονομικῶν προφυλάξεων, ὥστε δυσκολεύομαι νὰ πιστεύσω, ὅτι καὶ ἄνευ καθάρσεως δὲν γίνεται συγκοινωνία τις μεταξὺ ἐπιχολέρων καὶ ὑγείων μερῶν.

Μόνη λοιπὸν ἡ Θεία Πρόνοια μᾶς διέσωσεν ἄχρι τοῦδε· πιστεύοντες δὲ εἰς αὐτὴν, ἅς μὴ παύωμεν νὰ μεταδίδωμεν ὅλαις δυνάμεσιν εἰς τοὺς λαοὺς καὶ τὴν πεποιθήσιν τοῦ ἱασμοῦ τῆς χολέρας.

Ἰποσημειοῦμαι μετὰ τῆς προσηκούσης πρὸς ὑμᾶς ὑπολήψεως.

ΑΝΣΤ. Ν. ΓΟΥΔΑΣ.

Περὶ πυρετῶν καὶ περὶ τῆς θεραπείας αὐτῶν δι' ἐπιτρίψεων τῆς κινίνης.

Ἡ πλησμονὴ τῶν διαλειπόντων πυρετῶν κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην μᾶς ἠνέφξεν εὐρύτατον στάδιον εἰς ἐκτέλεσιν ἀπείρων πειραμάτων διὰ τῶν ἐπιτρίψεων τῆς κινίνης. Κατὰ ἑκατοντάδας λοιπὸν ἀριθμοῦνται ἤδη οἱ διὰ τοῦ τρόπου τούτου θεραπευθέντες. Καὶ ἀποτυχίαν μὲν τελείαν μίαν μόνην εἶδομεν παρὰ τινι ξυλουργῷ, Ἀποστόλῳ Μῦλωνᾶ καλουμένῳ· ἀλλὰ τὸ περίεργον εἶναι, ὅτι παρ' αὐτῷ οὔτε ἡ ἐσωτερικὴ χρῆσις τῆς τε κινίνης καὶ τοῦ περουβιανοῦ φλοιοῦ καὶ κατὰ μεγάλας μάλιστα δόσεις μᾶς

«Σποραδικὴ ἐν Παισίοις χολέρα ὑπάρχει, καὶ πολλοὶ εἰς νῆδον κατήχθησαν. Καθηγητὴς δέ τις ἀπὸ τῆς ἑδρας ἀπεφάνθη, ὅτι τὸ κακὸν θὰ γενικευθῇ ἐνταῦθα.»

«Καθηγητὴς τις τῆς Ἀκαδημίας ἀνέφερεν ἐν παρόδῳ, ὅτι ὁ Ν.Κ. Γούδας τιμᾷ τὴν Ἑλλάδα διὰ τῶν ἔργων του. Μετ' οὗ πολὺ δημοσιεύονται αἱ κρίσεις τῆς Ἀκαδημίας ἐπὶ τῶν συγγραμμάτων του περὶ χολέρας καὶ διαλειπόντος πυρετοῦ, ἅς πρὸ μικροῦ ἔστειλεν ἐνταῦθα.»